

## 6 ОПИС ПРОЦЕСУ

Визначення вартості робіт з оцінки відповідності проводиться на підставі норм часу на виконання конкретних робіт у вимірі людино-день та вартості розрахункової одиниці часу одного людино-дня.

Об'єктами визначення норм часу є усі роботи з сертифікації та оцінювання відповідності вимогам технічних регламентів, які виконують ООВ.

Всі роботи з оцінки відповідності у законодавчо регульованій сфері оплачуються вітчизняним або іноземним виробником (постачальником) продукції (товарів, робіт, послуг).

Визначення вартості робіт з оцінки відповідності вимогам технічних регламентів продукції, послуг проводиться відповідно до вимог “Правил визначення вартості робіт з оцінки відповідності вимогам технічних регламентів, що виконуються призначеними органами з оцінки відповідності та визнаними незалежними організаціями”, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 року за № 514 та відповідно до Положення про цінову політику державного підприємства «Хмельницький науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації», затверджену 02.01.2020.

Вартість робіт з сертифікації систем управління якістю (далі – СУЯ) встановлюється на основі норм трудомісткості робіт, встановлених відповідно до IAF MD 5 .

Вартість робіт з сертифікації систем управління безпечністю харчових продуктів (далі – СУБХП) встановлюється відповідно до вимог ДСТУ–П ISO/TS 22003.

### **Оплаті підлягають:**

*Роботи, які виконуються в рамках процедур оцінки відповідності продукції, а саме:*

- прийняття рішення за заявкою;
- аналіз технічної документації (якщо це передбачено технічними регламентами);
- відбір зразків продукції, їх ідентифікації та випробування;
- оцінка стану виробництва, системи управління якістю (якщо це передбачено технічними регламентами) ;
- аналіз одержаних результатів та прийняття рішення про видачі (відмову у видачі) сертифіката відповідності;
- видача сертифіката відповідності та додатків до нього;
- здійснення інспекційного (технічного) нагляду за сертифікованою продукцією (якщо це передбачено).

*Роботи з сертифікації систем управління якістю та систем управління безпечністю харчових продуктів (далі – СУ):*

- розгляд заявки на сертифікацію СУ, прийняття рішення за заявкою;
- попереднє (заочне) оцінювання СУ – 1-й етап аудиту;
- аудит СУ на підприємстві-заявнику – 2-й етап аудиту;
- аналіз одержаних результатів, підготовка звітних документів, прийняття рішення щодо видачі (відмови у видачі) сертифіката на СУ;
- оформлення сертифіката на СУ;
- проведення наглядових аудитів за сертифікованою СУ.

### **Порядок визначення трудомісткості робіт з оцінки відповідності продукції та послуг**

Перелік робіт з оцінки відповідності конкретних видів продукції (послуг) визначається відповідними технічними регламентами та схемами сертифікації.

Нормативи трудомісткості робіт з оцінки відповідності продукції наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

№ п.п	Найменування робіт	Граничний норматив трудомісткості, людино-день	Фактичний норматив трудомісткості, не більше, людино-дня
1	2	3	4
1	Прийняття рішення за заявкою, у тому числі визначення схеми проведення робіт з оцінки відповідності:		
1.1	- приймання, вхідний контроль та реєстрація заявки;	0,4	0,2
1.2	- розгляд документів, що додаються до заявки	1,5	1,0
1.3	- попереднє ознайомлення зі станом виробництва;	2,0	1,5
1.4	- визначення схеми проведення робіт з оцінки відповідності;	0,4	0,2
1.5	- визначення модуля з підтвердження відповідності;		0,4
1.6	- визначення організацій-співвиконавців робіт;	1,0	0,5
1.7	- підготовка рішення щодо заявки;	1,0	0,5
2	Відбір зразків продукції, їх ідентифікація та випробування:		
2.1	- відбір зразків продукції та їх ідентифікація;	1,0	1,0
2.2	- випробування;	оплата здійснюється на підставі договору з трудомісткістю згідно програми випробувань	оплата здійснюється на підставі договору з трудомісткістю згідно програми випробувань
2.3	- участь у випробуваннях;	-	оплата за використані людино-дні
2.4	- аналіз протоколів випробувань.	1,0	1,0
3	Оцінка стану виробництва (якщо це передбачено технічними регламентами та схемою сертифікації):		
3.1	- обстеження виробництва	кількість працівників	
		до 100	7,5
		від 101 до 1000	14,0
		від 1001 до 5000	26,5
		від 5001 до 10000	34,0
		понад 10000	39,0
4	Аналіз одержаних результатів та прийняття рішення про видачу (відмову у видачі) сертифіката відповідності.	1,0	0,5
5	Видача сертифіката відповідності	1,0	0,5
6	Інформування зацікавлених учасників робіт з оцінки відповідності про результат оцінки відповідності.	2,0	1,0
7	Здійснення інспекційного нагляду за додержанням вимог технічних регламентів та вимог до сертифікованої продукції під час виробництва продукції.		
7.1	- розроблення програми інспекційного нагляду;	1,5	1,0

7.2	- проведення однієї перевірки з інспекційного нагляду, включаючи аналіз даних про якість продукції.	4,0	3,0
-----	---	-----	-----

Нормативи трудомісткості робіт з оцінки відповідності послуг наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

№ п.п	Найменування робіт	Граничний норматив трудомісткості, людино-день	Фактичний норматив трудомісткості, не більше, людино-день
1	2	3	4
1	Прийняття рішення за заявкою:		
1.1	- приймання, вхідний контроль та реєстрація заявки;	0,4	0,2
1.2	- розгляд документів, що додаються до заявки;	1,5	1,0
1.3	- попереднє ознайомлення з процесом надання послуг;	1,0	0,5
1.4	- визначення модуля з підтвердження відповідності;	0,4	0,2
1.5	- підготовка рішення щодо заявки.	1,0	0,5
2	Проведення перевірки процесу надання послуг:		
	- вибіркова перевірка результатів надання послуг;	1,0	1,0
	- оцінка майстерності виконавця;	0,5	0,5
	- оцінка процесу надання послуг.	0,5	0,5
3	Аналіз одержаних результатів та прийняття рішення про видачу (відмову у видачі) сертифіката відповідності.	1,0	0,5
4	Видача сертифіката відповідності.	0,5	0,5
5	Здійснення інспекційного нагляду за додержанням вимог технічних регламентів під час надання послуг.		
	- вибір програми інспекційного нагляду;	1,0	0,5
	- проведення однієї перевірки з інспекційного нагляду, включаючи аналіз даних про якість послуг.	2,0	1,5

Групи складності продукції наведені в таблиці 3

Таблиця 3

<b>Вид Продукції</b>	<b>Група складності продукції</b>
Матеріали (метали, сплави, будівельні матеріали тощо)	1
Паливо	1
Продукти нафтохімії, текстильні, шкіряні	1
Елементи конструкцій і деталі машин	1
Харчова сировина	1
Вироби загального машинобудівного призначення	2
Інструмент	2
Електро і радіо елементи	2
Меблі	2
Одяг	2
Взуття	2
Харчові продукти	2
Машини, устаткування	3
Транспортні засоби	3
Прилади, засоби автоматики	3
Радіoeлектроніка	3
Обчислювальна техніка	3
Електричні прилади та машини	3
Медичне обладнання	3

Нормативи оплати робіт з оцінки відповідності продукції, що ввозиться в Україну наведені в таблиці 4.

Таблиця 4

№ п.п.	Найменування робіт	Одиниця виміру	Норматив оплати
1	Підготовки довідок (висновків) для органів митного контролю	година	4 неоподаткованих мінімумів доходів громадян
2	Переклад і підтвердження автентичності перекладу документів	друкований аркуш	4 неоподаткованих мінімумів доходів громадян

Оплата за видачу сертифіката відповідності (свідоцтва про визнання відповідності), додатків до нього та/або його копій встановлюється у розмірі:

$$0,1 \times D_{\min} \times M$$

( $D_{\min}$  - неоподатковуваний мінімум доходів громадян,  $M$  – число копій сертифіката відповідності)

### **Порядок визначення трудомісткості робіт з сертифікації СУЯ**

Нормативи трудомісткості робіт з сертифікації СУЯ встановлюються у нормах, які розробляються на основі настанов та рекомендацій IAF MD 5. Нормативи трудомісткості залежать від ефективної чисельності працівників (далі – ЕЧП) підприємства-об'єкта аудиту та складності СУЯ.

ЕЧП включає всіх повністю зайнятих працівників в заявленій сфері сертифікації. Не повністю зайняті працівники (сезонні, допоміжні, працюючі за контрактом, частково зайняті) враховуються в ЕЧП частково. Настанови щодо визначення ЕЧП вказані у розділі 2.3 IAF MD 5.

Залежність трудомісткості аудиту СУЯ від ЕЧП (для первинного аудиту) вказана в Додатку А IAF MD 5 «Table QMS 1 – Quality Management Systems».

Складність СУЯ, визначається, в загальному, такими факторами:

- стандарт на систему управління;
- розмір і складність підприємства;
- розташування підприємства (розміщення підрозділів на різних виробничих майданчиках);
- технологічні та регулятивні особливості, складність продукції, технологій і різноманітність процесів;
- складність і розгалуженість процесної моделі підприємства;
- результати попередніх аудитів;
- залучення зовнішніх виконавців для будь-якої діяльності, охопленої системою управління.

Якісне співвідношення між складністю СУЯ і трудомісткістю аудиту показане на діаграмі в Додатку А IAF MD 5 (Рисунок QMS 1- Зв'язок між складністю та тривалістю аудиту).

Настанови щодо коригування вихідного значення трудомісткості аудиту вказані у розділах 3–10 IAF MD 5.

Класифікація підприємств за ЕЧП та СУЯ за групами складності наведена у Додатку Д.

Нормативи трудомісткості робіт з сертифікації СУЯ по етапах для первинної сертифікації наведені в таблиці 5.

Таблиця 5

Етапи робіт	Групи підприємств за ЕЧП	Групи складності СУЯ		
		1	2	3
		Трудовитрати (л.-дн.)		
<b>1 етап</b>				
1.1 Розгляд заявки та прийняття рішення за заявкою	Всі групи	1,0	1,0	1,0
1.2 Попередня оцінка СУЯ	1	1.4	2.0	2.6
	2	2.6	2.6	3.9
	3	5.7	6.9	7.5
	4	8.7	10.5	11.7
<b>Всього по 1 етапу</b>	1	<b>2.4</b>	<b>3.0</b>	<b>3.6</b>
	2	<b>3.6</b>	<b>3.6</b>	<b>4.9</b>
	3	<b>6.7</b>	<b>7.9</b>	<b>8.5</b>
	4	<b>9.7</b>	<b>11.5</b>	<b>12.7</b>
<b>2 етап</b>				
2.1 Підготовка до проведення перевірки	1	1.9	2.5	3.0
	2	3.0	3.6	4.9
	3	4.3	4.9	5.5
	4	4.8	6.0	7.3
2.2 Проведення перевірки	1	2.7	4.2	5.5
	2	3.6	5.5	5.5
	3	3.6	5.5	5.5
	4	5.5	5.5	5.5
2.3 Оформлення результатів сертифікації	1	3.0	3.6	4.5
	2	4.9	5.5	6.0
	3	6.0	6.0	7.8
	4	7.3	7.3	10.8
<b>Всього по 2 етапу</b>	1	<b>7.6</b>	<b>10.3</b>	<b>13.0</b>
	2	<b>11.5</b>	<b>14.6</b>	<b>16.4</b>
	3	<b>13.9</b>	<b>16.4</b>	<b>18.8</b>
	4	<b>17.6</b>	<b>18.8</b>	<b>23.6</b>
<b>Загальні трудовитрати по 1 та 2 етапах</b>	1	<b>10.0</b>	<b>13.3</b>	<b>16.6</b>
	2	<b>15.1</b>	<b>18.2</b>	<b>21.3</b>
	3	<b>20.6</b>	<b>24.3</b>	<b>27.3</b>
	4	<b>27.3</b>	<b>30.3</b>	<b>36.3</b>

### **Порядок визначення трудомісткості робіт при повторній сертифікації СУЯ**

Відповідно до рекомендацій, наведених у розділі 6 IAF MD 5, трудомісткість наглядового аудиту, як правило, приблизно дорівнює 2/3 трудомісткості первинного аудиту.

В обґрунтованих випадках трудомісткість наглядового аудиту може бути змінена з врахуванням рекомендацій, викладених у розділі 8 IAF MD 5.

### **Порядок визначення трудомісткості робіт з сертифікації СУБХП**

Нормативи трудомісткості з сертифікації СУБХП встановлюються у нормах часу, які розробляються відповідно до сфери діяльності Органу з сертифікації (ОС) для відповідних категорій харчового ланцюга, визначених згідно додатку А (таблиця А.1) ДСТУ–П ISO/TS 22003 та обумовлених галуззю акредитації ОС.

Під час визначення часу аудиту враховуються вимоги стосовно визначення мінімального часу проведення аудиту згідно додатку В (таблиця В.1 ДСТУ–П ISO/TS 22003) та беруться до уваги, окрім іншого, такі аспекти:

- вимоги відповідного стандарту СУБХП;
- розмір і складність організації;
- технологічні та нормативні обставини;
- будь-які залучення зовнішніх ресурсів щодо будь-якої діяльності, що входить до сфери застосування СУБХП;
- результати будь-яких попередніх аудитів;
- кількість і множинність площадок.

До організацій з множинними площадками застосовують вимоги, наведені в 9.1.5.1 та 9.1.5.3 ДСТУ–П ISO/TS 22003, а саме:

- усі площадки здійснюють однакову діяльність і перебувають у межах однієї країни;
- усі площадки працюють під однією централізованою контрольованою та керованою СУБХП, як визначено в розділі 4 ДСТУ ISO 22000, або еквівалентними вимогами інших СУБХП;
- внутрішній аудит проводили на кожній площадці в межах трьох років перед сертифікацією;
- після сертифікації внутрішній аудит потрібно проводити на кожній площадці протягом терміну чинності сертифікації;
- внутрішні аудити всіх площадок мають відповідати вимогам ДСТУ ISO 22000 або еквівалентної системи;
- дані, отримані під час аудиту окремих площадок, потрібно розглядати як ознаку всієї системи, і коригування потрібно впроваджувати відповідно.

Використання вибіркового аудиту множинних площадок можливе тільки стосовно організацій, що мають більше ніж 20 площадок, і тільки для категорій А, В, G, Н та J (таблиця А ДСТУ–П ISO/TS 22003). Це стосується як початкової сертифікації, так і наглядових аудитів.

Коли відповідна сертифікована система управління відсутня, до аудиту додається додатковий час. Щоб вважатися відповідним, сертифікат системи управління має охоплювати сферу безпечності харчових продуктів стосовно відповідного продукту (послуги).

### **Порядок визначення трудомісткості робіт з наглядових аудитів сертифікованих систем управління**

Трудомісткість наглядового аудиту на протязі 3-річного циклу сертифікації СУЯ вибирається пропорційною трудомісткості первинного аудиту СУЯ даного підприємства.

Відповідно до рекомендацій, наведених у розділі 5 IAF MD 5, трудомісткість наглядового аудиту, як правило, приблизно дорівнює 1/3 трудомісткості первинного аудиту.

В обґрунтованих випадках, якщо в період часу після попереднього аудиту в СУЯ підприємства відбулися значні зміни, трудомісткість наглядового аудиту може бути збільшена.

Відповідно до рекомендацій, наведених у додатку В ДСТУ–П ISO/TS 22003, мінімальний час наглядового аудиту за сертифікованою СУБХП становить одну третину часу початкового сертифікаційного аудиту, щонайменше складаючи 0,5 аудито-днів. Мінімальний час аудиту для подовження сертифікації може становити дві третини часу початкового сертифікаційного аудиту, щонайменше складаючи 0,5 аудито-днів.



